SAMORZĄDOWA KARTA PRAW RODZIN

Województwo

www.kartarodzin.pl

Uchwała nr ..... / ..... / 2020

Sejmiku Województwa

.....

z dnia .... 2020 r.

w sprawie przyjęcia przez Województwo

.....
Samorządowej Karty Praw Rodzin

Na podstawie art. 18 pkt 20 w związku z art. 14 ust. 1 pkt 1, pkt 4a i pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2019 poz. 512 z późn. zm.) oraz § ..... Statutu Województwa ..... stanowiącego załącznik do uchwały Nr ..... / ..... / ..... Sejmiku Województwa ..... z dnia .... r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa ..... (Dz. Urz.Woj. .... poz. ..... z późn. zm.) – uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Samorządową Kartę Praw Rodzin stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, jako wyraz ochrony wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w tym ochrony rodziny, małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodzicielstwa i macierzyństwa, prawa do ochrony życia rodzinnego, prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa .....

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ART. 18. ZASADA OCHRONY RODZINY

Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Dz.U.1997.78.483 - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Prawa dla rodziny

Celem projektowanej uchwały jest urzeczywistnienie potwierdzonej przez ustrojodawcę w preambule Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „zasady pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot" poprzez wzmocnienie rodziny jako podstawowej wspólnoty społecznej oraz zapewnienie jej ochrony przed wpływami ideologii podważających jej autonomię i tożsamość.

Konstytucja w art. 18 wymaga, by władze publiczne otoczyły szczególną ochroną i opieką rodzinę, małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzicielstwo i macierzyństwo. Ustawa zasadnicza nakłada także na władze publiczne obowiązek kierowania się dobrem rodziny w prowadzonej polityce społecznej i ekonomicznej. Zasada pomocniczości w odniesieniu do rodziny jest też skonkretyzowana w art. 47 Konstytucji gwarantującym prawną ochronę życia rodzinnego oraz art. 48 ust. 1, który potwierdza prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Art. 72 ust. 1 Konstytucji ustanawia ustrojową zasadę dobra dziecka i potwierdza, że każdy może żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed demoralizacją. Władze publiczne są zobowiązane, by w polityce społecznej i gospodarczej uwzględniać dobro rodziny.

Żadna społeczność nie może rozwijać się bez udziału rodzin – silne rodziny są fundamentem silnej wspólnoty. Dzisiaj, gdy nasz kraj mierzy się z wyzwaniami demograficznymi oraz problemem osłabienia więzi społecznych, w tym rodzinnych, tym większe znaczenie zyskuje tworzenie przez władze publiczne korzystnych warunków dla funkcjonowania rodziny i małżeństwa oraz do wzmacniania więzi, na których są one oparte.

W tych okolicznościach konieczne jest wyraźne opowiedzenie się po stronie wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W tym celu samorząd decyduje się na wprowadzenie konkretnych rozwiązań zaproponowanych w Samorządowej Karcie Praw Rodzin, która stanowi kompleksowy program działań na rzecz wzmocnienia rodziny.

Przyjęcie Samorządowej Karty Praw Rodzin jest nie tylko deklaracją poparcia dla silnej rodziny, ale też zobowiązanie zarządu województwa do podjęcia konkretnych działań, których celem będzie ochrona praw rodziców i dobra dziecka w szkole oraz w przedszkolu, uwzględnienie kontekstu praw rodzin w polityce społecznej samorządu, dostosowanie usług społecznych do potrzeb rodzin, promocja dobrych praktyk dotyczących praw rodzin w biznesie, monitorowanie i egzekwowania praw rodzin w całym obszarze kompetencji samorządu terytorialnego oraz tworzenia przez organy samorządu terytorialnego prawa przyjaznego rodzinie.

PRAWA DLA RODZINY

Programy współpracy z organizacjami społecznymi powinny uwzględniać zasadę wzmacniania rodziny i małżeństwa oraz wykluczać finansowanie projektów, które godzą w te wartości.

Konieczne jest w szczególności wyłączenie możliwości przeznaczania środków publicznych i mienia publicznego na projekty podważające konstytucyjną tożsamość małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny lub autonomię rodziny. Także regulaminy samorządowych konkursów dla organizacji społecznych powinny zostać uzupełnione o standardy wzmacniające rodzinę i małżeństwo oraz wykluczające przeznaczanie środków na działania podważające konstytucyjne fundamenty prawa rodzinnego lub godzące w prawa obywateli.

Ochrona
dla rodziny

SAMORZĄDOWA KARTA PRAW RODZIN

Rodzina jest fundamentem ładu społecznego i podstawową wspólnotą społeczną, która stanowi optymalne środowisko rozwoju człowieka. Jest niezbędnym oparciem dla wszystkich swoich członków, szczególnie najmłodszych i najstarszych. Żadna zbiorowość nie jest w stanie realizować dobra wspólnego bez udziału rodzin. To od ich dobrego funkcjonowania zależy nasza przyszłość.

Samorząd terytorialny jest fundamentem państwa prawnego. Stanowczo sprzeciwiamy się podważaniu na poziomie samorządowym gwarantowanych konstytucyjnie praw rodzin, w tym praw rodziców i dzieci, oraz ustrojowej pozycji małżeństwa.

Opowiadamy się po stronie wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – rodziny, małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodzicielstwa i macierzyństwa (art. 18), prawa do ochrony życia rodzinnego (art. 47), prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1) oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją (art. 72 ust. 1). Władze publiczne mają obowiązek uwzględniać w polityce społecznej i gospodarczej dobro rodziny (art. 71 ust. 1 Konstytucji).

Wzywamy wszystkie osoby, rodziny, zrzeszenia oraz samorządy, by przystąpiły do niniejszej Karty oraz przyłączyły się do obrony tych wartości, starając się zapewnić ich poszanowanie poprzez wydanie aktów prawnych i podjęcie działań wprowadzających zawarte w niej rozwiązania.

I. PRAWA RODZICÓW I DOBRO DZIECKA W SZKOLE ORAZ PRZEDSZKOLU

Konstytucyjna zasada pomocniczości „umacniająca uprawnienia obywateli i ich wspólnot" odniesiona do podstawowej wspólnoty obywateli i komórki społecznej, jaką jest rodzina, jest konkretyzowana w konstytucyjnym prawie rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Zadaniem instytucji oświaty jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny w sposób, który nie koliduje z konstytucyjnymi prawami rodziców (art. 1 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe[1]). Rolą oświaty nie jest zastępowanie wychowania rodzinnego. Niestety w praktyce nawet ustawowo gwarantowane prawa rodziców są bardzo często ignorowane w toku wychowania szkolnego i przedszkolnego.

Dlatego szkoły z terenu województwa wypracowujące i stosujące dobre praktyki dotyczące praw

1 Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018, poz. 996 z późn. zm.).

PRAWA DLA RODZINY

Aby prawidłowo realizować na poziomie samorządowym prawa rodzin, konieczne jest powołanie Rzecznika Praw Rodziny oraz stworzenie samorządowego systemu zgłaszania naruszeń praw rodziny.

Rzecznik powinien monitorować przestrzeganie praw rodziny przez instytucje samorządowe, w tym szkoły, oraz interweniować w sytuacjach, gdy dochodzi do ich naruszenia. Rzecznik może prowadzić infolinię lub skrzynkę kontaktową umożliwiającą przesyłanie zgłoszeń. Powinien także informować rodziny o przysługujących im prawach.

Rzecznik
Praw Rodziny

rodzin powinny być wspierane i wyróżniane przez samorząd. Samorząd powinien także inicjować i wspierać projekty edukacyjne wzmacniające rodzinę oraz szkolenia dla nauczycieli z zakresu współpracy z rodzicami i wspomagania wychowawczej funkcji rodziny.

II. PRAWA RODZIN W POLITYCE SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA

Instrumenty polityki społecznej prowadzonej przez województwo powinny być tworzone i wdrażane z uwzględnieniem kontekstu praw rodziny, jej autonomii i tożsamości.

Programy współpracy z organizacjami społecznymi powinny uwzględniać zasadę wzmacniania rodziny i małżeństwa oraz wykluczać finansowanie projektów, które godzą w te wartości. Konieczne jest w szczególności wyłączenie możliwości przeznaczania środków publicznych i mienia publicznego na projekty podważające konstytucyjną tożsamość małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny lub autonomię rodziny. Także regulaminy samorządowych konkursów dla organizacji społecznych powinny zostać uzupełnione o standardy wzmacniające rodzinę i małżeństwo oraz wykluczające przeznaczanie środków na działania podważające konstytucyjne fundamenty prawa rodzinnego lub godzące w prawa obywateli.

Samorządowe programy profilaktyczne, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy i pomoc jej ofiarom, przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii oraz realizację celów polityki zdrowotnej, powinny uwzględniać zasadę poszanowania integralności rodziny, która może zostać uchylona tylko w sytuacjach wyjątkowych, jak zagrożenie życia lub zdrowia jej członków. Tylko w ten sposób uda się uniknąć patologicznych sytuacji, gdy dochodzi do nieproporcjonalnej ingerencji w życie rodzin, w tym nawet odbierania dzieci, która nie jest uzasadniona jakimikolwiek poważnymi przesłankami.

Ważne, by programy profilaktyczne i informacyjne realizowane przez samorząd objęły obszary podstawowych wyzwań, przed którymi stają dziś rodziny, w tym profilaktykę zdrowia prokreacyjnego i działania wspierające trwałość małżeństw.

Ważnym elementem polityki społecznej prowadzonej przez samorząd powinno być także wspieranie rodzin wychowujących dzieci, w tym wielodzietnych. Samorząd powinien również promować rozwiązania umożliwiające rodzicom wybór pomiędzy różnymi formami opieki nad najmłodszymi dziećmi.

Rzeczywiste działanie organów samorządu terytorialnego jest uzależnione nie tylko od obowiązujących norm prawnych, ale także od przygotowania i wiedzy urzędników. Dlatego ważne jest przeszkolenie pracowników samorządowych, **w tym odpowiedzialnych za obszar polityki społecznej, w zakresie autonomii i prawnej tożsamości rodziny, praw rodziców oraz dobra dziecka**. Uczestnikom szkoleń powinna zostać przekazana rzetelna i wolna od ideologii wiedza o obowiązującym prawie oraz o skutecznych metodach przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym przemocy, uzależnieniom i innym dysfunkcjom, które mogą występować w gospodarstwach domowych i w przestrzeni publicznej. Chociaż badania empiryczne jednoznacznie potwierdzają, że silne więzi rodzinne skutecznie chronią przed przemocą, na wielu prowadzonych dotychczas szkoleniach ta podstawowa wiedza była podważana.

III. USŁUGI SPOŁECZNE DOSTOSOWANE DO POTRZEB RODZIN

Samorząd powinien podjąć także starania, aby usługi społeczne były jak najlepiej dostosowane do potrzeb rodzin, a jeśli to możliwe, uwzględniały udogodnienia pozwalające na korzystanie z nich przez rodziny z dziećmi. Wspólne spędzanie czasu przez rodziny powinna umożliwiać jak najszerzej w szczególności infrastruktura sportowa i rekreacyjna.

Ważne, żeby znaczenie rodziny, małżeństwa i rodzicielstwa afirmowane było także w obszarze działania prowadzonych przez województwo instytucji kulturalnych.

IV. PROMOCJA DOBRYCH PRAKTYK DOTYCZĄCYCH PRAW RODZIN W BIZNESIE

Dobre praktyki dotyczące praw rodziny powinny być promowane także w sektorze przedsiębiorstw. **Samorząd powinien poprzeć programy certyfikacji przedsiębiorców, którzy przyjęli rozwiązania sprzyjające rodzinie**. Może to nastąpić zarówno poprzez program certyfikujący rozwiązania adresowane do konsumentów, w tym zniżki dedykowane rodzinom czy udogodnienia dla rodzin z dziećmi, jak i program obejmujący dobre praktyki dotyczące sytuacji pracowników będących rodzicami.

V. MONITOROWANIE I EGZEKWOWANIE PRAW RODZIN

Dla realizacji praw rodzin kluczowe jest stworzenie skutecznych mechanizmów pozwalających na ich egzekwowanie. Ważne jest także, by rodziny były świadome przysługujących im praw.

Aby prawidłowo realizować na poziomie samorządowym prawa rodzin, konieczne jest powołanie Rzecznika Praw Rodziny oraz stworzenie samorządowego systemu zgłaszania naruszeń praw rodziny. Rzecznik powinien monitorować przestrzeganie praw rodziny przez instytucje samorządowe, oraz interweniować w sytuacjach, gdy dochodzi do ich naruszenia. Rzecznik może prowadzić infolinię lub skrzynkę kontaktową umożliwiającą przesyłanie zgłoszeń. Powinien także informować rodziny o przysługujących im prawach.

VI. TWORZENIE PRAWA PRZYJAZNEGO RODZINIE

Znaczenie praw rodzin nie ogranicza się do rozwiązań, które są ujęte w niniejszej Karcie. Na sytuację rodziny wpływają bezpośrednio także akty prawne, których głównym przedmiotem regulacji jest inna problematyka.

Dlatego **przygotowanie każdego aktu prawa miejscowego powinno poprzedzać określenie, czy wpłynie on na sytuację rodzin oraz na zakres ich praw, w tym praw rodziców i praw dzieci – zgodnie z zasadą** *family mainstreaming*. Jeśli ma to miejsce, każdorazowo należy dokonać wszechstronnej oceny skutków regulacji w tym zakresie. Niedopuszczalne jest w szczególności ograniczenie przez akty prawa miejscowego konstytucyjnych i ustawowych praw rodzin i ich członków.

KONTAKT:
Paweł Kwaśniak | tel. +48 691 490 049
e-mail: pawel.kwasniak@kartarodzin.pl

SAMORZĄDOWA KARTA PRAW RODZIN

Województwo

www.kartarodzin.pl

KONFEDERACJA KOBIET RP

Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Legnickiej

Centrum Życia i Rodziny

STOWARZYSZENIE RODZICE CHRONIĄ DZIECI

DLA POLSKI I CYWILIZACJI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

ŻYCIE i RODZINA

Ordo Caritatis